

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

המבקשת

נ.פ.

ע"י ב"כ עוה"ד סיגל אלון

נגד

המשיב

ר.פ.

ע"י ב"כ עוה"ד ענבל הראל

1

החלטה

2

1. לפני בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בקריות (כב' השופטת מרינה לוי) (להלן: "בית משפט קמא"), מכוחה נפסקו מזונות זמניים לשני הקטינים (להלן: "ההחלטה").

3

4

5

6

7

ההחלטה

2. בית משפט קמא קבע, כי על פי חלוקת הזמן ההורי בין הצדדים, מצויים הקטינים 43% מהזמן במחיצת המשיב (האב) ו-57% במחיצת המבקשת (האם) ובאשר למזונותיהם הזמניים, קבע כדלקמן:

8

9

10

11

12

"41. אין כל הצדק באפליה בין ההורים מבחינת מחויבותם

13

הכלכלית כלפי ילדיהם. על ההורים לשאת בצורה שיוונית בנטל

14

ילדיהם, מקום בו הכנסותיהם זהות או כמעט זהות ומקום בו המדובר

15

בחלוקת זמן הורי שיוונית או קרובה לזה.

16

גישה זו נסמכת על חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ועל חוק הכשרות

17

המשפטית והאפוסטרופוסות והיא משקפת את הלך הרוח בחברה

18

הישראלית בעשור האחרון, בנוסף למגמות הנ"ל בפסיקה. לפי כך,

19

במקרה הנוכחי, אלמלא החיוב על פי הדין האישי, יכול ולא היה מקום

20

לפסוק מזונות כלל, שכן הפרש המזערי בחלוקת זמן הורי לטובת האם

21

מתקזז כנגד קצבת המלל וההטבות המוענקות רק לאם בהיותה "הורה

22

משמורן" וזאת, אף מבלי להתחשב בהלוואה אשר בהחזריה נושא האב.

23

עם זאת, במשטר המשפטי הקיים, לא ניתן להתעלם מהדין האישי

24

העברי המחייב כאמור את האבות בלבד לשאת בצרכים הכרחיים של

25

ילדיהם.

26

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

1 42.א. ובכן, בשקלול כולל של כלל הנתונים והשיקולים הנ"ל,
2 ובמגמה לקדם את השוויון בין ההורים מבלי לפגוע במחויבותו של האב
3 בלבד על פי הדין האישי כאמור לעיל, **הנני מחייבת את האב לשלם לידי**
4 **האם למזונות הקטינים סך של 1,600 ₪ לחודש, לרבות המדור וזאת**
5 **החל מחודש פברואר 2017 ואילך (סך של 800 לכל קטין). הסכום ישולם**
6 **מידי ה-1 לכל חודש, עבור החודש השוטף. עד חודש ינואר 2017,**
7 **תמשיך לחול ההחלטה מיום 26.7.16.**

8 ...
9 ד. בנוסף, ישאו שני הצדדים בחלקים שווים בהוצאות חינוך
10 של הקטינים, לרבות חוג אחד לכל ילד ולרבות קייטנות הקיץ, וזאת
11 לאחר מיצוי כלל ההנחות בקיזוז ההטבות המשולמות לאם. ככל שקיים
12 הפרש בעלויות בין מערכות החינוך הנוכחיות בקיבוץ לבין אלו בעיר, ועל
13 פי הסכמת הצדדים, ישא האב במחצית העלויות בהם היה צריך לשאת
14 אלמלא העתיק האם מקום מגוריה לקיבוץ, זאת על סוף שנת הלימודים
15 הנוכחית.
16 החל משנת הלימודים הבאה, ישאו ההורים בכלל עלויות החינוך
17 הריאליות בחלקים שווים".

תמצית טענות המבקשת

18
19
20
21 3. לטענת המבקשת, סכום המזונות הזמניים שנפסק, הינו נמוך באופן בלתי סביר בעליל. בית
22 משפט קמא לא פסק הוצאות המדור עבור הקטינים בהתאם לדין והיה עליו לפסוק לפחות
23 40% משכ"ד בסך 3,500 ₪ לחודש, היינו 1400 ₪ לחודש; כן לא פסק בית משפט קמא עבור
24 הוצאות החינוך לקטינים בשנת הלימודים הנוכחית בסך של 3,430 ₪ לחודש.

25
26 לטענת המבקשת, החלטת המזונות הזמניים לא נומקה, לא ניתן הסבר ו/או תחשיב לגבי
27 אופן ההכרעה והתוצאה הינה בניגוד לדין המחייב ולוקה בחוסר סבירות קיצוני.
28 לטענת המבקשת, היה על בית משפט קמא לפסוק הוצאות מדור עבור הקטינים גם בשנת
29 לימודים זו, שנבעה בשל פירוק השיתוף בדירת הצדדים המשותפת. זאת ועוד, החינוך
30 בקיבוץ מייטיב עם הקטינים ומונע המשך קונפליקטים, באשר למסגרת החינוכית. מוסדות
31 החינוך הקיבוציים מאפשרים לשני ההורים לעבוד במשרה מלאה וחוסך מהם את
32 התשלומים הנוספים עבור צהרונים וקייטנות.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

5. לטענת המבקשת, היה על בית משפט קמא לפסוק מדור לקטינים, בהתאם לדין הנוהג. גם במקרים של אחריות הורית מופחתת, החיוב במדור אינו מופחת היות ואם הקטינים נדרשת להחזיק מדור למשך כל ימי החודש. חלקם של הקטינים בגין הוצאות המדור הינו בשיעור של 40% מכלל הוצאות המדור, המסתכמים בסך של 4,630 ₪ לחודש, היינו, 1,852 ₪ לחודש. על אף זאת, העמידה המבקשת את שיעור המדור בהתאם לחוות הדעת, 40% מהשכר הראוי - 3,500 ₪, היינו 1,400 ₪ לחודש עבור הקטינים.

6. לטענת המבקשת, הפערים בין הצדדים משמעותיים לטובת המשיב הן ביכולת ליצור הכנסה והן מבחינת עמידות ובעלות הנכסים. למשיב פוטנציאל השתכרות בשיעור של 20,000 ₪ וכן מקבל הוא תמיכה כספית שוטפת מהוריו העמידים. המשיב רכש את זכויות המבקשת בדירת המגורים המשותפת מבלי שנטל משכנתא. המבקשת משתכרת סך של 9,082 ₪ בחודש ולא מעבר לכך ואין לה כל תמיכה כלכלית. לפיכך, לטענתה, סכום המזונות שנפסק אינו סביר ואינו תואם הכנסות ההורים.

תמצית טענות המשיב

7. לטענת המשיב, אין מקום להתערב בהחלטת בית משפט קמא ויש לדחות את הערעור.

8. המשיב טוען, שהוא מתקשה מאוד לשרוד את הוצאותיו השוטפות ואין באפשרותו לשאת בתשלומים גבוהים מאלה שפסק בית משפט קמא. לטענת המשיב, בית משפט קמא הכיר את הצדדים ואת נתוניהם לעומק בטרם פסק בעניין המזונות הזמניים, שכן לפני בית משפט קמא התנהלו 6 דיונים בפרק זמן של כשנה. המשיב הדגיש, כי בהתאם להמלצת עו"ס לסדרי דין, נקבע כי האחריות ההורית הינה משותפת וזמני השהות הינם שוויוניים, משכך נושא המשיב ישירות בהוצאות הקטינים לרבות הוצאות המדור.

9. לטענת המשיב המעבר לקיבוץ שיקף אך ורק את רצונה של המבקשת לעבור למסגרת חיים קיבוצית ולרמת חיים גבוהה יותר ומשכך אין מקום לחייב אותו לשאת בתוספת הוצאות החינוך, שנכפתה עליו ויש להוסיף ולקבוע, כי שיעור חיובו בגין הוצאות החינוך, בשיעור הוצאות החינוך בעיר, יחול אף מעבר לשנה הנוכחית. עוד ציין המשיב כי בשל מעבר לקיבוץ נוספו לו הוצאות נסיעה וכן נאלץ הוא להשאיל את רכב הוריו ו/או אחיו לצורך איסוף הקטינים ממוסדות החינוך.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

- 1
- 2 10. לטענת המשיב, הכנסות המבקשת הינן 10,500 ₪ לחודש, וכן זכאית היא לרכב ולבונוסים
- 3 בגין עמידה ביעדים. לעומת זאת, שכרו שלו נמוך יותר ועומד על סך של 9,380 ₪ לחודש,
- 4 המשקפים את מלוא פוטנציאל השתכרותו. לטענת המשיב, הוא נושא בהוצאות חודשיות
- 5 בסך של 6,360 ₪, שך שלמחייתו ולמחיית שני ילדיו השוהים עמו כמחצית הזמן, נותר הסך
- 6 של 3,020 ₪ לחודש בלבד, בעוד שבידי המבקשת נותר סך גבוהה יותר של 4,850 ₪, וזאת
- 7 מבלי לכלול הכנסה נוספת שיש לה, העומדת על סך של 3,000 ₪ נטו לחודש.
- 8
- 9 11. לטענת המשיב, בתי המשפט לענייני משפחה נוהגים, כאשר קיימת משמורת משותפת,
- 10 לחייב כל אחד מההורים לשאת בכל צרכי הקטינים בעת שהותם עמו וכן לחייבם במחצית
- 11 הוצאות החינוך והבריאות.
- 12 לטענת המשיב, אמנם טרם נקבעה הלכה מנחה על ידי בית המשפט העליון באשר לשאלת
- 13 החיוב במזונות בעת משמורת משותפת, אולם בהתאם לפסיקה, על בית המשפט למצוא
- 14 האיזון המתאים במקרה המונח לפניו, כדי לחתור לתוצאה צודקת יותר. המשיב אף מפנה
- 15 לפסיקת כבוד השופטת וילנר לפיה, יש להפחית, לכל הפחות 25% משיעור המזונות. מוסיף
- 16 הוא וטוען, שעל פי פסיקה נוספת של בית המשפט המחוזי מרכז יש להפחית במקרים של
- 17 משמורת משותפת ושעה שהכנסות ההורים דומות, סך של 50% משיעור המזונות.
- 18
- 19 **דיון**
- 20
- 21 12. עמדת המוצא היא, כי ערכאת הערעור נמנעת מלהתערב בהחלטות זמניות, שכן לערכאה
- 22 המבררת שיקול דעת נרחב לשוב ולבחון קביעותיה הזמניות בכל שלב של ההליך וכן לברר
- 23 הטענות והראיות באופן מעמיק בשלב ההוכחות.
- 24 נזכיר, כי בעת פסיקת מזונות זמניים, שלצורך פסיקתם "אין השופט חייב להכנס לעובי
- 25 הקורה", בית המשפט אינו דן בניתוח מקיף של הראיות ואין הוא בודק את מכלול הראיות
- 26 כאילו עמד להכריע בעניין סופית; הקביעות הזמניות אינן מחייבות והדברים יתבררו בעת
- 27 הדיון בתביעה גופה (ראה לעניין זה: ע"א 342/83 ג'לו גלזמן נ' אספירה גלזמן ואח', פ"ד
- 28 לח(4) 105; וכן ראה בר"ע 49/96 פלוני נ' אלמוני (15/10/1996); ע"א 524/68, פד"י כג(1)
- 29 169).
- 30
- 31 13. רשות ערעור באשר להחלטה למזונות זמניים, תינתן רק אם נפלו פגמים היורדים לשורשו
- 32 של עניין בשיקוליה של הערכאה הראשונה. ערכאת הערעור תבדוק, האם נשקלו שיקולים
- 33 שלא לעניין או שהייתה התעלמות משיקולים יסודיים השייכים לעניין והפעלה מיידיית של
- 34 מנגנון הביקורת הערעורית, תמנע נזק שעלול להיגרם לצדדים עקב דחיית בירורם. (ראו:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

- 1 חמי-בן-נון וטל חבקיין **הערעור האזרחי**, עמ' 200 (מהדורה שלישית, 2012) (להלן: "**הערעור**
2 **האזרחי**").
3
- 4 14. בענייננו, נקבע דיון נוסף לפרק זמן של כחודשיים וחצי מהיום ועד אז קבע בית משפט קמא,
5 כי יומצא תסקיר משלים, אשר יבחן את טובת הקטינים ואת חלוקת זמני השהייה שלהם
6 אצל כל אחד מההורים, ויבחן גם את האחריות ההורית בפועל.
7
- 8 15. **משכך, אין בדעתי ליתן רשות ערעור לבקשה אלא רק באשר לנקודה אחת, היא שיעור**
9 **פסיקת המדור במשמורת משותפת, שלגישתי נופלת בגדר החריג לכלל אי ההתערבות, בה**
10 **ניתנת בזאת רשות ערעור ואני דנה בה כבערעור.**
11
- 12 16. **בהחלטתו חייב בית משפט קמא את המשיב לשלם לידי האם למזונות כל קטין כולל מדור**
13 **סך של 800 ₪ לחודש.** בית משפט קמא לא אמד את צרכי הקטנים ולא גזר את חלקו של
14 המדור מהמזונות. אני מוצאת, כי לא יהיה זה נכון להותיר את קביעת בית משפט באשר
15 לסכום המזונות לרבות המדור, עד לסיום בירור ההליך, שכן סכום המזונות הזמניים שקבע
16 בית משפט קמא, בנתונים הספציפיים של המשפחה, הינו נמוך משמעותית ומקפח את
17 המבקשת באופן המצדיק כבר כעת התערבות.
18
- 19 17. בפסיקת מזונות זמניים, אדגיש את הקושי לאמוד במדוייק את השתכרות ההורים ואת
20 יכולתם הכלכלית הנחזית. מלאכת פסיקת מזונות זמניים, היא מלאכת איזון עדינה
21 ומורכבת. בשלב מקדמי זה, נדרשת הערכאה המבררת לפסוק מזונות זמניים על יסוד
22 נתונים לכאוריים שטרם עברו את כוך ההיתוך של בית המשפט.
23 על אף זמניותה של ההחלטה, היא בעלת השפעה, לעיתים, מכרעת, על סיום הסכסוך ו/או
24 על הסלמתו. במצב זה, החשש הוא שמא יהיה שינוי משמעותי בין גובה המזונות הזמניים
25 שנפסקו לבין גובה המזונות הקבועים שייפסקו. בפרט שלעיתים מדובר בפרק זמן
26 משמעותי, בין תחילת ההליך לבין סיומו. פסיקת מזונות זמניים שאינם תואמים את צרכי
27 המשפחה הקונקרטית, עלולה להטיל עומס כלכלי ונפשי על מי מההורים, לקבעון בעמדות
28 הצדדים לניהול מו"מ, שבעת קביעת המזונות הסופיים, יתבררו כשגויים וכפועל יוצא,
29 פגיעה בטובת הקטינים, שצרכיהם אינם מסופקים להם במידה ראויה, בין אם למעלה ובין
30 אם למטה.
31 לקושי זה נוסף הקושי לאמוד את היקף האחריות ההורית, זו שנטענת וזו שבפועל ובעיקר
32 מהו התרגום הכספי שיש ליתן לחלוקת האחריות ההורית.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

18. בית משפט קמא יצא מנקודת מוצא, כי אין הצדק באפליה בין ההורים מבחינת מחויבותם הכלכלית כלפי ילדיהם. ובמשטר המשפטי הקיים לא ניתן להתעלם מהדין האישי העברי המחייב כאמור את האבות בלבד לשאת בצרכים ההכרחיים של ילדיהם. בית משפט קמא קבע, כי לשקלל כל הנתונים ובמגמה לקדם את השיוויון בין ההורים מצא לנכון לחייב את המשיב לשלם למזונות הקטינים סך של 800 ₪ לחודש לכל קטין כולל מדור.
- באשר לשיוויון אפנה למאמרה של רות הלפרין-קדרי "מזונות אשה: מתפישה של שונות לתפישה של (אי)-שיוויון" משפט וממשל, ז' 767 (2005). במאמר זה דנה המלומדת במזונות אישה, ובפרט בקיזוז כושר ההשתכרות של האישה, אך הדברי יפים אף למזונות ילדים:
- "לא תמיד מה שנראה במבט ראשון מתקדם ונאור... הוא אכן כזה. לפעמים דווקא בשיטה שנתפסת כבלתי שוויונית בעליל יש אלמנטים נכונים יותר ותואמים יותר את המציאות החברתית-כלכלית, ואת השוויון המהותי המתחשב בתשתית המשפטית, הכלכלית והחברתית, יותר מבשיטה שמנסה להילחם בה"**
- (בעמ' 770).
19. נזכור ונזכיר, כי מדובר בבני זוג להורים שהינם קטיני קטנים, שלגביהם חל ומחייב הדין העברי. על האב, מוטלת החובה העיקרית לזון את הקטינים ואילו על האם נופלת החובה המשנית. ראה: פסק דינו של כב' השופט צבי ויצמן בעמ"ש (מחוזי מרכז-לוד) 50603-01-14 ל' ר' ואח' נ' ד' ר' (6.1.2015), בסעיף 23 לפסק הדין, נאמר כך:
- "ואולם, החבות העיקרית ע"פ דיני צדקה הנוגעים למזונות קטינים נופלת ע"פ הדין העברי, לשכמו של האב ואילו על האם נופלת חבות משנית בלבד... ומלאכת הפסיקה תעשה תוך התחשבות בפרקי הזמן בהם שוהים הקטינים אצל כל אחד מהוריהם, הכנסות ההורים, כושר השתכרותם ומצבם הכלכלי, תוך שימת דגש על יכולתו הכלכלית של האב"**
20. עתה לשיעור החיוב בהוצאות המדור בעת משמורת משותפת -
- יש האוחזים בגישה, כי בעת קביעת משמורת משותפת, אין מקום להפחית מחובתו של האב בתשלום דמי מדור, שהינם קבועים ואינם משתנים בשל עצם העובדה שהקטינים שוהים חלק מהזמן עם אביהם [ראו: דברי כב' השופטת וילנר, בפסק דין ע"מ (מחוזי חי) 318/05 (30.1.2006)] ויש האוחזים בגישה, כי ראוי אף להפחית מהשתתפותו של האב בהוצאות המדור הנדרשות לאם, שכן גם האב נדרש לסכום דומה לצורך שכירת מדור המשרת את ילדיו פרק זמן זהה. יש שהעמידו את שווי ההפחתה בשיעור של 25% ויש שהעמידו אותה בשיעור של 50% מהחיוב הרגיל, והדבר תלוי בהשתכרות ההורים. ככל שהשתכרותם זהה, הועמדה ההפחתה על שיעור של 50% [ראה לעניין זה -עמ"ש (מחוזי מרכז) 25027-02-14

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

- 1 **פלוניס נ' פלוניות (28.12.2014)**. אני בדעה כי יש לנוע על הציר שבין אי הפחתה כלל לבין
2 הפחתה של עד 50% וזאת בשים לב, להכנסות כל אחד מההורים, לגילאי הקטינים,
3 לצרכיהם המיוחדים, לרכוש שצבר כל אחד מההורים ולחלוקת הזמן של הקטינים אצל
4 הוריהם ואין הדבר מהווה רשימה סגורה.
- 5
6 21. בענייננו, ניתן לומר מ"מעוף הציפור", כי **הכנסות ההורים דומות או זהות**, וזאת כמובן
7 מבלי לקבוע מסמרות, דבר שייעשה בתום הליך ההוכחות. מתוך זהירות, **אני קובעת, כי**
8 **השתתפות המשיב בהוצאות המדור עבור הקטינים, תהא מופחתת בקרוב ל- 50% מן החיוב**
9 **הרגיל** שעומד על 40% מהוצאות המדור. היינו, במקום 1,400 ₪ לחודש המהווים 40%
10 מהשכר הראוי, יועמדו הוצאות המדור על סך של 700 ₪ לחודש והן יתווספו לדמי המזונות
11 שפסק בית משפט קמא בסך של 1,600 ₪ לשני הילדים, היינו, דמי המזונות והמדור לשני
12 הילדים יעמדו על סך של 2,300 ₪ לחודש. חיוב זה הינו בהתאם לדין העברי ואף מתיישב
13 עם פסקי הדין הידועים של בית המשפט העליון בפרשות אוחנה (בע"מ 5750/03) וצינובוי
14 (בע"מ 2433/04).
- 15
16 22. אדגיש כי הסכומים שפסקתי בגין מזונות זמניים, לרבות מדור, אין בהם כדי לכבול את
17 שיקול דעתו של בית משפט קמא, לפסוק, בעת מתן פסק דינו או בהתאם להתפתחויות
18 שיחולו, הכל לפי חוכמתו.
- 19
20 23. באשר להוצאות החינוך, אציין כי קביעת בית משפט קמא, שבשנת הלימודים הנוכחית לא
21 יישא המשיב בתוספת בהוצאות החינוך, כתוצאה מהמעבר מהעיר לקיבוץ, הינה סבירה.
22 בית משפט קמא קבע, כי בשנת הלימודים הבאה יישאו שני ההורים בחלקים שווים במלוא
23 הוצאות החינוך בקיבוץ ולטעמי, החלטה זו מאוזנת ומדוייקת והיא משרתת את טובת
24 הילדים ואת אינטרס ההורים, כי ילדיהם יתחנכו במוסדות חינוך התואמים את צרכיהם
25 הרגשיים והחינוכיים.
- 26
27 יתרה מזאת, היא אף עולה מתוך עמדת המבקשת עצמה, בטרם המעבר לקיבוץ [ראה:
28 תסקיר עו"ס לסדרי דין, "האם אף הסכימה לשלם את הפרשי התשלום עבור מסגרות
29 החינוך בקיבוץ, מתוך החשיבות הרבה שמייחסת לשהיית הקטינים במסגרות אלו וכן
30 מתוך ראייתה את טובת הילדים, כך לדבריה" (שתי שורות אחרונות בעמ' 2 לתסקיר) וכן
31 בפרק הסיכום בתסקיר: "לדברי האם, במקרה ויתברר כי התנגדות האב עומדת אך ורק
32 סביב נושא תשלום הפרש למסגרת החינוך, היא תהיה מוכנה לשאת בתשלום, בהתאם
33 להחלטות בית משפט" (עמ' 4 לתסקיר)].

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17-01-36444 פ' נ' פ'

- 1
2 .24 סוף דבר, אני מורה כי מעת שעברו הילדים לקיבוץ והאם נשאה בהוצאות שכר הדירה,
3 יתווסף לסכום המזונות הזמניים שקבע בית משפט קמא, סך של 700 ₪ לחודש עבור מדור
4 שני הקטינים, היינו, המשיב יישא בסך של 2,300 ₪ לחודש עבור מזונות ומדור של שני
5 הקטינים וכן יישא בחיובים בגין הוצאות החינוך כפי שקבע בית משפט קמא.
6
7 .25 כל צד יישא בהוצאותיו.
8 הפיקדון שהפקידה המבקשת, יושב לה באמצעות באת כוחה.
9
10 .26 המזכירות תמציא החלטתי לצדדים ותשיב הפיקדון למבקשת באמצעות בא-כוחה.
11
12
13 ההחלטה מותרת לפרסום לאחר שינויי עריכה והשמטת פרטים מזהים.
14
15
16 ניתנה היום, ל' שבט תשע"ז, 26 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.
17
18
- אספרנצה אלון, שופטת